
SANKT OLAV

St. Olav utkommer en gang ukentlig. — Abonnement både for Inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig, i Ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, — for utlandet tillegg av vedkommende lands avisporto. Opsigelser må være Ekspedisjonen i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. — Annonser må være Innsendt innen mandag aften. — Manuskript Innen fredag aften.

INNHold: Rettferdiggjørelsen. — Den hellige Rosenkrans. — En messe i Rom. — Fra brevkassen. — Fra Vikariatet. — Varia.

ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO - TELEFON 23743

RETT + OG + SANNHET

Rettferdiggjørelsen.

IV.

Hvordan kommer man til rettferdiggjørelsen?

Vi ser her helt bort fra spørsmålet: hvordan kan en ikke-døpt (barn eller voksen) komme til rettferdiggjørelsen? Vi innskrenker oss til å fremstille hvordan etter katolsk og protestantisk opfatning den dømte synden kan bli delaktig i rettferdiggjørelsen. I begge svar spiller ordet «tro» en stor rolle, men det tas i så forskjellig betydning, at det krever en forutgående forklaring.

1) *Tro*. Etter katolsk lære er troen en overnaturlig, av Gud given dyd, ved hvilken vi holder alt for sant som Gud har åpenbart og som Han ved sin Kirke byr oss å tro. Troen oppfattes her som en fornufts- og viljeakt, fremkalt ved Guds innvirkning, uten hvilken en virkelig tro ikke er mulig. «Ikke kjød og blod har åpenbaret dig det, men min Far som er i himmelen.» (Mth. 16, 17), svarte Kristus Petrus, etter at han hadde avlagt trosbekjennelsen: «Du er Kristus, den levende Guds Sønn.» Denne tro, denne fast besluttede vilje å bøie sin fornuft for Gud ved å anta den av Ham åpenbarte sannhet, er forutsetningen for at man kan komme Gud nærmere, er begynnelsen til frelse. Men for sig alene er den ikke nok til å komme til en nådetilstand overfor Gud. Ti også djevlene kjenner sannheten og nekter den ikke, men den blir for dem en død forsantholden uten den levende tros overnaturlige frukt: håpet eller tilliden til Guds nåde. «Men troen er for-

visningen om de ting som håpes, og overbevisningen om de ting som ikke sees.» (Hebr. 11, 1). Som tredje guddommelige dyd er ennå nødvendig kjærligheten, kjærligheten til Gud i hjerte og liv. «Men nu forblir tro, håp og kjærlighet, disse tre, men størst blandt dem er kjærligheten.» (1 Kor. 13, 13).

Vesentlig avvikende derfra er den protestantiske trosopfatning. Kreves dertil overhodet denne forsantholden i katolsk betydning? Er antagelsen av visse kristelige dogmer, f. e. treenigheten, Kristi Guddom, dåpens nødvendighet, en prinsipiell forutsetning for den sanne tro? I tilslutning til mange av Luthers uttalelser, som «Rund und rein, ganz und alles geglaubt oder nichts geglaubt» *), svarer ennå den dag idag mange protestantiske teologer ja **). De fleste tar dog ordet tro bare i betydningen av «tillid til Guds nåde». «De forskjellige teologiske retninger er i dette prinsipielt næsten enige, og frontstillingen mot den katolske opfatning av troen er næsten ubrutt. Denne tro (fiducialtro) svarer altså omtrent til det som katolikken kaller håpets guddommelige dyd (fiducia), mens fiducialtroen for de protestanter som betrakter en forsantholden i katolsk opfatning for en nødvendig betingelse for

*) Stephan 30.

**) G. Braun, 450 Fragen für den Konfirmandenunterricht 6 Frage 142. Citert efter: Braun, Jof. Bachmann 12 67.

troen, inneslutter det som for katolikkene betyr både tro og håp.

2) *Hvordan rettferdiggjørelsen foregår.*

Den katolske Kirke regner også synderen ennu for en fri personlighet og svarer derfor: «Gud og menneske må arbeide sammen, men på den måte at Guds nåde (den understøttende nåde) blir den første. Fra menneskets side kreves det medvirken i denne nåde. Dette medarbeide inneslutter troen på Guds ord, på hans rettferdighet og godhet, håpet om å få tilgivelse ved Kristus, og en gnist av kjærlighet til Gud, som nødvendigvis må ytre sig i hat mot synden, i anger og bot. Gud virker altså rettferdiggjørelsen ved sin nåde, når det syndige menneske svarer på nåden ved tro, håp og kjærlighet. Billedlig talt: Gud drar mennesket ut av synden og op til sig, men bare når mennesket selv vil, når han griper den utstrakte Guds hånd. Mennesket har altså alltid aktiv del i rettferdiggjørelsen. Tro, håp og kjærlighet er ikke bare Guds gaver, men samtidig frie, moralske menneskehandlinger. Nogensomhelst andre gode gjerninger kreves det ikke til opnåelse av rettferdiggjørelsen, såsom det så ofte menes fra protestantisk hold. Spørsmålet om Gud meddeler rettferdiggjørelsen, d. v. s. den helliggjørende nåde ved botens sakrament eller uten dette sakrament — begge deler er mulig — kan her settes ut av betraktning, da den omtales senere.

Hvordan rettferdiggjørelsen finner sted etter Luther er allerede blitt forklart. Guds ene-virkomhet betones på det skarpeste. Mennesket kan ingenting bidra til sin rettferdiggjørelse, det må helt og holdent forholde sig passivt, fast tro at det ved Kristi fortjenester er antatt i nåde.

3) *Sikkerheten om frelsen.*

En vesentlig bestanddel av rettferdiggjørelsen eller en denne ledsagende foreteelse, er ifølge Luther vissheten om frelsen. I begynnelsen oppfattet han den bare i betydningen av sikkerhet om rettferdiggjørelse, d. v. s. mennesket er absolutt sikker på at det nu er rettferdiggjort. Senere, omtrent fra 1525, erklærte han «av hensyn til de svake»*) frelsesvissheten for det samme som utvelgelsesvisshet, d. e. det rettferdiggjorte menneske er absolutt sikker på sin evige salighet. Og sannelig når rettferdiggjørelsen utelukkende er Guds sak og mennesket sig forholder rent passivt derunder, da kan med sikkerhet antas, at Guds engang oplevde nådige sinnelag ikke endres. Det motsatte vilde være å tillegge Gud vilkårlighet.

*) Holl 92 130.

At en sådan lære virket på mange som et trylleord er lett forståelig: mere kan ingen religion gi, mere kan ingen love enn den absolutte frelses-visshet. Den fullstendige beroligelse av den engstelige samvittighet er derved faktisk gitt. Likeledes blir da forståelig hvorfor Luther nettop holdt fast ved denne frelsesvisshet som en vesentlig del av sin rettferdiggjørelseslære, da den bragte hans forpinte indre liv den efterlengtede trøst som han ikke hadde funnet i klostret tiltross for alle sine botsøvelser. Men da han senere påstod at katolikkene nødvendigvis måtte falle i tvil og fortvilelse, idet de ikke stolte på Kristi forjettelser, men på sine egne gjerninger og fortjenester, da identifiserte han sitt skrupuløse anlegg med katolikkens sjeletilstand i almindelighet og deri tok han feil.

Til den katolske opfatning er en hel annen. Ifølge den avhenger likesom rettferdiggjørelsens istandkommen også forblivelsen i rettferdiggjørelsens tilstand eller menneskets evige frelse av Guds nåde og menneskets medvirken med denne nåde. Vel er vi sikre på Guds frelsesvilje, men ikke på vår egen medvirken. Det er mulig at vi her svikter. Derfor er vissheten om at det enkelte menneske opnår sin evige salighet ikke absolutt, ikke en trossikkerhet som mennesket måtte være beredt til å gå i døden for. Til bekreftelse av sin opfatning viser Kirken hen til skriftord som f. e. «Våk og bed, at I ikke faller i fristelse.» (Matth. 26, 41), «Bevirk eders saliggjørelse med frykt og beven.» (Fil. 2, 12), «Hvo som tror at han står, se til at han ikke faller.» (1 Kor. 10, 12), «Derfor brødre beflitt eder desto mere på ved gode gjerninger å sikre eders kall og utvelgelse, ti når I gjør dette vil I ikke nogensinne synde.» (2 Petr. 1, 10).

Tillater disse steder overhodet en luthersk fortolkning? Derved er det dog ikke sagt at katolikken stadig må leve i angst for sin endelige skjebne. Tvertimot. Håpets pliktmessige dyd gir ham urokkelig tillid til at Gud vil gjøre ham salig, når han bare selv gjør alt det han formår. Men denne tillid er ikke *trossikkerhet*, men en *praktisk sikkerhet*, som er fullt ut tilstrekkelig til å bevare hjertets ro. Slik bor vi rolig i vårt hus med den praktiske sikkerhet at det ikke vil ramle sammen over vårt hode, men en absolutt sikkerhet har vi ikke. Derfor vil den kloke fra tid til annen se efter om huset ikke viser nogen farlige sprekker, og vil i så tilfelle rette på det i god tid.

En slik praktisk sikkerhet kreves endog av Kirken, når den f. e. som betingelse for kommunions mottagelse krever at man er i nådens tilstand. Den troende må her ha den praktiske sikkerhet at han er i nådens

stand og at han i tilfelle av at han i samme øieblikk skulde dø, vilde bli frelst. Og denne praktiske sikkerhet gjelder også, som en virkning av den Helligånd: «Ti ånden selv gir vår ånd det vidnesbyrd, at vi er Guds barn.» (Rom. 8, 16).

Derfor står de gode katolikker hvad angår sjelefred og hjerteglede ikke på nogen måte tilbake for protestantene. Tvertimot finnes det protestanter (Hilty) som vilde ha iakttatt det motsatte. Hvem vilde vove å på-

stå at katolske egne bærer et tristere preg enn protestantiske? Setningen: «Fryd eder alltid i Herren» (Fil. 4, 4) finner i katolske hjerter i det minste like så sterk gjenklang som i de protestantiske.

I praksis altså, så tør man vel si, nærmere her de troende katolikker og de troende protestanter sig hverandre mer enn det efter den teoretiske forskjell var å vente.

DEN HELLIGE ROSENKRANS.

DENS OPRINNELSE OG ÅNDELIGE VERDI.

Ved Pater A. M. ALBY. O. P.

Og tilslutt kommer vi til den hl. Dominikus selv. Alle vet, at der på hans tid blev foretatt et korstog mot de kjetterske albighensere i Syd-Frankrike. Den hl. Dominikus besluttet å overvinne dem ved sine prekener og ved sine bønner. Under et slag mellem korsfarere og kjettere ved Muret, oktober 1213, bad Dominikus innstendig om seir for Kirken. I et dikt som blev skrevet på den tid om slaget ved Muret, heter det:

«Dominikus bringer roser.

Dominikus laver kranser.»

Dominikanerpater Petitet mener at ordene roser og kranser sikkert betegner Rosenkransen. Hittil i det minste har ingen kunnet fortolke dem på en annen måte. Vi kan nu dra en slutning. Det er, at Rosenkransen i begynnelsen ikke var så bestemt som nu og ikke så nøye begrenset til 150 Hil dig Maria med betraktning av 15 mysterier. Men denne bønn, som var en blanding av Fader Vår og Hil dig Maria med betraktning av mysteriene i Jesu og Marias liv er utgått fra den hl. Dominikus' prekenes og av hans eksempel.

II. *Hvad er rosenkransen for vår sjel?*

Den er en from og inderlig betraktning av Jesu liv, død og herlighet i forening med Maria. Betraktningen av mysteriene er et vesentlig ledd i Rosenkrans-bønnen. Rosenkransen vil si, sammen med Maria å meditere over Jesu liv. Derfor må der forberedelse til for å be Rosenkransen med utbytte. Og denne forberedelse er lesning av Evangeliet. For å meditere må man ha noget å meditere over. Vi kan umulig betrakte Maria bebudelse uten å minnes engelens ord, Marias spørsmål og svar o. s. v. Vi må derfor først lese Evangeliet.

Lesning av Bibelen er derimot ikke nok for å nære vår sjel. Og leser vi Evangeliet koldt og likegyldig som vi leser en avis, da nytter det oss heller ikke. Det er

med kjærlighet vi må betrakte Jesu liv. Og til dette vil Maria hjelpe oss meget. Hvorfor påkaller vi Maria? Kan vi ikke alene gå til Jesus?

Det er en almindelig tro i Kirken at alle nådegaver kommer til oss ved Marias forbønn.

Pave Leo XIII. holdt meget av Rosenkransen. Han har skrevet flere skjønne rundskrivelser for å anbefale de troende denne andakt. I en av disse rundskrivelser heter det: «Det er tillatt å bekrefte, at absolutt intet av den store nådeskatt som Herren bragte, kommer oss til del uten ved Maria, fordi det slik er Guds vilje.»

På samme måte som ingen kan gå til Faderen uten ved Sønnen, således kan ingen gå til Sønnen uten ved Moderen.

Vi vil altså forstå, at vi ikke kan nå til Jesu hjerte ved å betrakte Hans gleder og lidelser, uten at Maria hjelper oss i denne betraktning. Det er helt naturlig. Hvem kjenner Sønnens hjerte bedre enn Hans mor? Hvem kjenner bedre Jesu sinnelag enn Maria? Hvem har tatt mere del i Hans gleder og i Hans lidelser, og hvem er mere delaktig i Hans herlighet og triumf enn Maria? Marias hjerte er likesom et speil hvor vi tydeligere kan se Jesu tanker og følelser. Vi betrakter f. eks. Jesus idet Han bærer korset. Vi kan forestille oss det øieblikk da Maria møtte Ham på korsveien. Hvad tenkte og følte Maria i dette øieblikk? Hvad led hun? Ved denne gjenklang av Jesu lidelser i Marias hjerte, kommer vi fortere og lettere til Jesu eget hjerte. Erfaringen er et bevis på det.

Men Leo XIII. anbefaler Rosenkransen også av en annen grunn. Rosenkransen er nemlig en bønn som offentlig kan bedes av flere sammen, og denne offentlige og felles bønn er Gud meget velbehagelig. Leo XIII. gir oss et eksempel fra Apostlenes Gjæringer 12, 5: «Menigheten bad uavlatelig til Gud for ham (Peter).»

Og i Kirkens historie finner vi mange tilfeller hvor den offentlige Rosenkrans-bønn har oppnådd Kirkens befrielse fra store farer og trengsler, f. eks. de kristnes seir over tyrkerne ved Lepante den 7de oktober 1571. Dominikaneren Pius V. var den gang pave og han fikk ved et syn straks vite om seiren.

Vi kan således be vår Rosenkrans med stor tillid. Kirken vet hvad den gjør, når den anbefaler Rosenkransen. Og den hl. Jomfru Maria selv har oppfordret oss til å be Rosenkransen, da hun viste sig for Bernadette i Lourdes med en Rosenkrans i hånden og lærte henne å be den.

Rosenkransen er likesom en krans av hvite, røde og gylne roser, som vi fletter om Jesu Moder, Marias hode; de tre farver betegner de fem gledefulde, de fem smertefulde og de fem herlighetsfulle mysterier.

Vi må alltid flette denne Rosenkrans til Maria, men vi bør med en ennu større forkjærlighet og andakt gjøre det nu i oktober måned.

En messe i Rom.

Av Jørgen Fredrik Ording i «M. D.»

Skjønt vi ikke i alt er enige med forfatteren mente vi at denne artikkel, på grunn av de mange gode ting som den inneholder, vilde være av interesse for våre lesere.

Red.

Rom er ennu verdens hovedstad for 325 millioner mennesker, og riket er i høi grad av denne verden. Og det har sin fyrste, den katolske Kirke er ingen republikk. Den har heller ikke noe tilfelles med andre statsformer, den har ikke fulgt med i utviklingen av det moderne demokrati, den styrer ikke gjennom diktatur. Men at den styrer og utøver sin statsmakt nu som for 1000 år siden, det merker man i alle regjeringer i den gamle og yne verden, og man må regne med det. Rom er dens centrum og hovedstad, Rom med 400 kirker og tusener av munk og prester, Rom med St. Peters grav og pavens palass. Befriet for den gamle kirkestat kan den desto bedre ta arbeidet opp for å styre over verden.

For den katolske Kirke er historien en levende makt og tradisjonen en reell faktor i dagens politikk. Den er sterk også fordi den er 2000 år gammel, fordi dens sannheter er uforanderlige og ufeilbarlige. Og historien og tradisjonen binder den uløselig til Rom. Der får da motsetningene sin skarpeste form og kampen sitt mest dramatiske forløp. Også kampen. For verden har jo andre herrer, og Rom er også fascistenes hovedkvarter. En fremmed som kommer til byen, kan

vel spørre sig selv hvem som er den virkelige herre der. Mussolini gir svaret gjennom soldater, carabinieri og en fascistmilits på noen hundre tusen svart-skjorter. Og de regjerer. De regulerer trafikken og passer på at folk ikke tigger eller synger — italienerne er et alvorlig arbeidende folk, dette kan man til overflod og yderligere overbevisning lese på de fleste gatehjørner, foruten på folks høitidelige og sure miner. Alvorlige forsøker de å være; hvis de morer sig, så viser de det iallfall ikke. Men Mussolinis fascister har også andre opgaver, de går i tog gjennom gatene, de har både voksnetog og barnetog, alltid og overalt, de begraver sine avdøde heroer og de opdrager den nye slekt. Her er vi ved et av de springende punkter ved den aktuelle situasjon.

Som bekjent er oppdragelsen i Italia kirkens sak, og barn og ungdom har alltid vært prestenes sikre bytte. Å avle barnene overlater de — i det minste formelt — til andre, og fascistene gjør det med begeistring. Å skaffe barnene hus, mat og noe å bestille, er ikke kirkens sak. Å legge de skatter på folket som skal betale den fascistiske stormakt og gjøre Middelhavet til en innsjø i det italienske imperium, er ikke kirkens sak, — å drive dem inn, heller ikke. Av samme grunn behøver den heller ikke å interessere sig for lavere lønninger i industrien, og de voksende og stadig truende streikebevegelser betyr ingen fare for den. Kort sagt, den fører ikke den verdslige arm. Messen, skriftestolen og skolebenken er dens arbeidsplass, og i sine ungdomsorganisasjoner har den et fortreffelig oppbygget, glimrende administrert og ufeilbarlig virkende apparat til å trygge sin makt. Blandt annet her står kampen nu.

Den som i sommer besøkte Rom, kunde oppleve en karakteristisk episode i denne kamp. Å få personlig førstehånds kjennskap til italiensk indrepolitikk er ellers for en fremmed omtrent umulig. Rom er politisk en død by. Italienerne har alltid vært et kafésnakkende og politiserende folk av første rang, og er det sagtens fremdeles. Nu må de holde kjeft, ubønnhørlig og absolutt, hvis de ikke foretrekker å snakke videre på de Lipariske øer eller et verre sted. Avisene, godt utenrikspolitisk orientert som de ofte er, er ganske og aldeles stengt for almindelig politisk stoff. Det kan naturligvis være interessant for en krovert å lese om Norges okkupasjon av Grønland og diskutere saken med sitt publikum. Men da såvel stridens to partier som dens gjenstand er helt ukjente for ham, vilde han allikevel heller høre f. eks. om hvordan det hang sammen med at det skulde være lagt en bombe i Peterskirken, som nær var eksplodert, eller at det var oppdaget en sammensvergelse mot forfatningen i en katolsk barneskole som derfor måtte lukkes. Han får ingen opplysninger, derfor kan han tenke sig hvad han vil, han må ikke diskutere det, derfor tror han det må være noe galt påferde. Han må nøie sig med de obligate seiersbulletiner fra fascismens siste fremstøt, dydens, viljens, planens, disiplinens og heroismens seire. Kriser, streiker, koomunisme er en gang for alle utryddet, alle har arbeide og alle er glade og fornøide. Slik blir stemningen blandt de glade og fornøide nervøs og

trykket — er det ingen som lenger kan si hvad de vil?

Midt i Rom utkommer «L'Osservatore Romano». Hver eftermiddag ved 6-tiden er den å få kjøpt i alle byens aviskiosker, hvilket vil si på hvert gatehjørne. Og den blir kjøpt. Hver dag forteller den i hundre tusener eksemplarer hvad en god katolikk skal vite og mene også om disse brennende spørsmål. Og det er ikke Mussolinis politikk den preker. Den er et fornemt blad, — fascismen er ikke det eneste problem som interesserer, ikke engang det viktigste. Det er organ for en verdensbevegelse, og med det perspektiv: hvad betyr et nytt, forbigående og lokalt fenomen som Mussolini? Hvor mange slike bølgeskulp er ikke blitt knust til skum mot kirkens mure? Som sagt, det står ikke hver dag om fascismen i «L'Osservatore Romano», men en enkelt gang tar det bladet fra munnen, og mangler da ikke noe i tydelighet, selv om det i ånd og tone står høit hevet over sine motstandere. Som nu forleden.

29. juni er App. Petri og Paoli dag i Rom og en av årets store høitider. Det var bekjentgjort at en kardinal, pavens utenriksminister, skulde lese den store messe. To dager i forveien holdt paven en stor tale. Den gjaldt de siste oppløsninger av noen katolske ungdomsforeninger av l'azione catholica, husundersøkelser, beslagleggelser etc. Slike vilkårligheter begår regjeringen fra tid til annen. Som årsak angir man da anti-fascistisk propaganda. Talen var kraftig og tydelig, alle forstod hvad den betød, og den fascistiske presse slo på stortrommen. Den latente spenning omkring kampforholdet vokste. — Samme aften kunde man lese i alle aviser at Hans Hellighet selv vilde lese messen på høitidsdagen.

Den kjempemessige kirke var fylt til overtrengsel. Av dens 15.000 m² var det ikke en meter ledig, bokstavelig talt. Omkring obeliskens på Petersplassen samlet det sig tusener på tusener, og en time før messens begynnelse var det knapt mulig å komme inn på den veldige plass. Så blev paven båret inn i kirken under den tunge baldakin. Han satt i sin røde kappe, en liten olding, from og mild av utseende. Kammerherrer, kardinaler i røde drakter, schweizere, prester og korgutter dannet den lange prosesjon. Som Pius XI. gjorde korsets velsignende tegn over menigheten, falt den på kne, tilslutt var det som en bølge slo op gjennom kirken. Da skjedde det merkelige. Hvem som begynte og hvor det begynte er ikke godt å si, men plutselig drønnet det under kirkens hvelv, ropet blev gjentatt innenfor og utenfor, fra tusener på tusener lød det: *evviva il Papa! leve Paven!* brølte man, skrek man, sang man. Folk svinget og viftet med hatter og stokker og hvad de hadde, den fromme menighet var forvandlet til et ophisset folkemøte. Og leve Paven ropte massene utenfor på plassen. Men Paven selv hørte like som ikke det hele. Rolig lyste han velsignelsen over folket, og da han i sin hvite kniplingskappe steg op til høialteret, blev det ganske stille. Med sin klare, fulltonende røst leste han messen, mens tusener svarte ham i sangens mektige, stigende og fallende rytmer. Det var neppe mange som forlot den tre timer lange messe før den var forbi. Og atter falt folket på kne under

Pavens signende hånd, hvor ringen skinnet i glansen av lys og kjærter.

Om aftenen var vel «L'Osservatore Romano» fylt med beretninger om denne storartede demonstrasjon? Messen stod selvfølgelig omtalt, om særlige demonstrasjoner til Paven ikke ett ord. Det var også unødvendig. En krans av smale stenheller skiller Vatikanstaten fra kongeriket Italia. Grensen er lett å overskride, ikke bare i bokstavelig forstand. Hele Italia visste hvad der var skjedd og hvad det betød. Arrangert? Dyktig iscenesatt! Hans Hellighet må ha mange statister til sin disposisjon. — Demonstrasjon mot fascismen? Hvad der skjedde var jo bare at den katolske Kirke feiret dagen for sine to største helgener og martyrer. Og Paven velsignet sine troende. Det var ingen innvielse til noe korstog.

Ett innlegg i dagens strid var det jo allikevel. Kirken er nu det frie ords forum i Italia, så paradoksalt det enn kan høres. Enhver som har følt det trykk som hviler over landet, vil forstå hvad det betyr. Vatikanstaten er løst fra enhver forbindelse med Mussolinis Italia, men den ligger midt i Rom, hans hovedborg. Den ligger midt i hans hovedstad, men er løst fra enhver forbindelse med ham. Fra begge sider sett er tilfellet enestående. Det har også hendt at man har reddet sig for Mussolinis politi bak Petersplassens kollonader. Noen smale stenheller er lette nok å komme over, når man ikke er fascist.

Og sikkert er det, at da folket ropte *evviva il Papa*, da var det en demonstrasjon. Det var ikke bare apostelens efterfølger og troens forsvarer som blev hyldet. Og kirkefester er det sagtens ingen mangel på i Rom.

At Mussolini på tre år ikke har besøkt Milano, fascismens opprinnelige utgangspunkt og Italias industricentrum, gir antydning om et annet av de problemer som fascismen har å kjempe med.

Fra brevkassen.

Herr X. Oslo.

Da Deres spørsmål synes å være av lokal og praktisk interesse, vil vi undtagelsesvis ikke tilbakevise Deres ønske om svar gjennom «St. Olav». Også efter vår mening kan det ikke være noget å innvende imot at en dame alene besøker de av Dem nevnte personer for å få opplysning og veiledning i de talløse anliggender av privat art. Skriftestolen skal nemlig ikke betraktes som en slags taleværelse!

Slik som De skildrer saken i Deres brev forekommer det oss at det Dem meddelte råd mere må tilskrives sjalusi enn edlere motiver.

R e d.

FRA VIKARIATET

Til det velærverdige presteskap og det apostoliske Vikariats troende.

Hilsen og velsignelse i Herren!

Idet vi nærmer oss årsdagen for hans høiærverdighet biskop *Olav Offerdahls* død, vil vi i overensstemmelse med Kirkens tradisjon opfordre alle til ved denne anledning å minnes vår kjære avdøde overhyrde i eders bønner; således etterkommer I Skriftens ord: «Kom eders forstandere ihu, som har talt Guds ord til eder.» (Hebr. 13, 7).

Vi forordner derfor, at det på den 14. oktober — årsdagen for biskopens begravelse — holdes en høitidelig sjelemesse (latinsk eller norsk sangmesse) i alle Vikariatets kirker og offentlige kapeller. Vi håper at de troende i stort antall vil motta den hl. kommunion og opofre den for vår avdøde biskop.

«Det er en hellig og gagnlig tanke å be for de avdøde at de må forløses fra sine synder.» (2. Makk. 12, 46). Å være trofast i vår kjærlighet og takknemlighet mot de avdøde bringer Guds velsignelse ned over oss og fører oss til å tenke på og forberede vår egen dødstime.

Så la da denne sorgens minnedag få stor tilslutning. Måtte minnet om vår kjære biskop *Olav av Selja* stadig bevares levende iblandt oss og må hans sjel hvile i fred. Amen.

Nærværende brev skal opleses for de troende i begge menighets-messer på den første søndag efter dets mottagelse.

Gitt i Oslo, 1. oktober 1931.

Henrik Irgens,
apostolisk administrator.

VARIA

Pastor F. Hartmann. †

Ifølge fra Bayern innløpen meddelelse er Pastor *Ferdinand Hartmann* avgått ved døden i Hader i Nieder-Bayern. Avdøde var 61 år gammel. I omtrent 8 år har han tilhørt den norske misjonsgeistlighet og bl. a. virket i Trondheim, Hammerfest og Tromsø. Også etter å ha forlatt Norge viste avdøde Pastor *Hartmann* alltid varm interesse for Kirkens virke i Norden. Requiescat in pace!

Kulturkampen i Meksiko.

I tidsskriftet «America» skriver hovedredaktøren, *P. W. Parsons S. J.* om sine siste reiseinntrykk fra Meksiko. Han forteller hvordan han på sin reise så store klostre og opdragelsesanstalter stå tomme. Det er i det hele forbudt for prestene hele landet over å bære den romerske preste-snipp. (Med undtagelsen av de stater hvor guvernøren er mere inøtekommende). Alle prester må holde sig til loven som (også efter den med biskopene trufne overenskomst) forbyr å meddele religionsundervisning i folkeskolene, å holde kirkelige ceremonier utenfor Kirken, å besitte eiendommer, eller å organisere en katolsk presse. For de utenlandske geistlige er enhver embedsutøvelse forbudt. Bare

på de steder hvor funksjonærene er mildere stemt kan Kirken komme sig litt igjen. I en menighetsskole merket *P. Parsons* et krusifiks. Inspektøren hadde tillatt det med den begrunnelse at Kristus også hadde vært en filosof slik som Buddha, Confusius eller Comte. I en annen menighetsskole var endog religionsundervisning tillatt fordi en av menighetens formenn innbød skoleinspektøren tilbords hver måned.

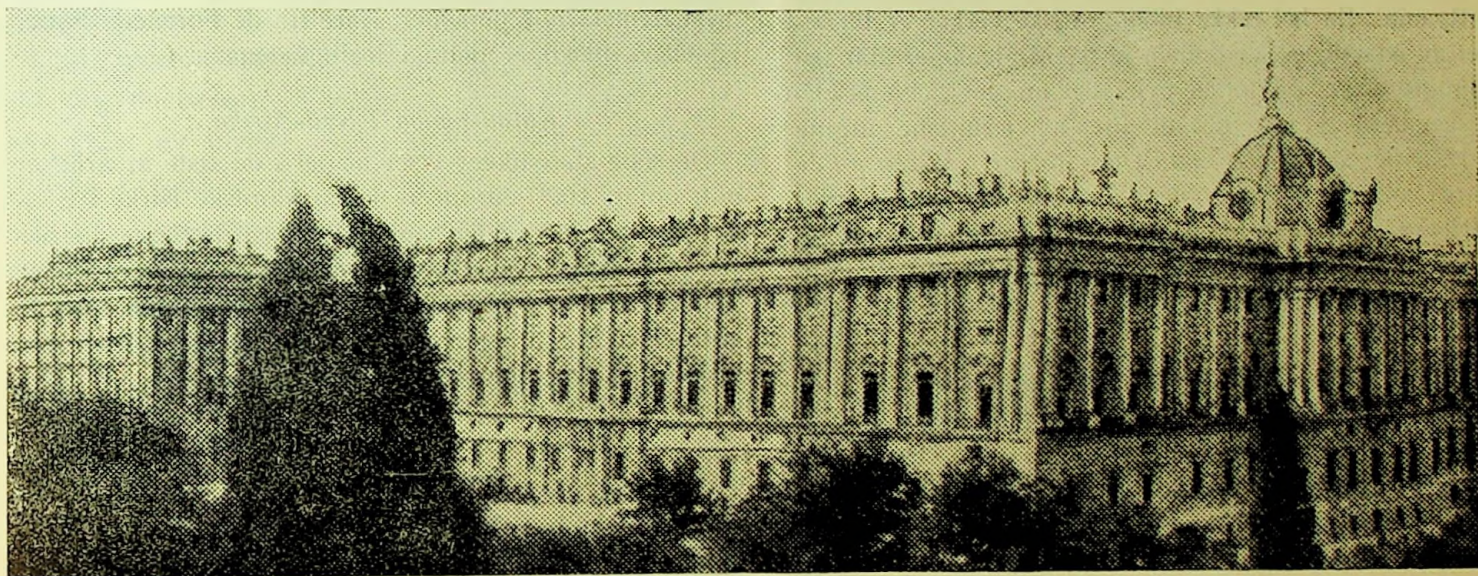
Meksikos før så rike kirke ligger nu i fattigdom. Den mangler selv midler til utdanning av et lite antall prester. Efter freden blev vel alle kirker gitt tilbake til katolikkene, men ikke pengemidlene og skolene. Overenskomsten mellem presidenten, *Portes Gil*, og Erkebiskopene *Diaz* og *Ruiz* har visstnok gjort ende på de brutale forfølgelser, men har på ingen måte tilfredsstillet katolikkene.

Mange legfolk vilde foretrekke den grusomme forfølgelse med den dermed forbundne energiske defensiv fra katolikkenes side. Den nuværende kulturkamp betraktes av dem som meget farligere. Men regjeringen kan ikke med væbnede krefter avsettes, og ved valgene kan man heller ikke opnå meget. Derfor mener biskopene på sin side at det er meget bedre å utøve katolsk aksjon på lang sikt, hensiktsmessig og stadig å påvirke den offentlige mening

og litt efter litt å bringe regjeringen på andre tanker. Det er for Kirken av stor betydning at presidenten ikke har så stor innflytelse på guvernørene som Calles i sin tid. Således er det mulig at mange guvernører lukker sine øine litt for det kirkelige liv. I noen kirker kunde P. Parsons endog være vidne til intenst religiøst liv. På den første fredag i måneden blev f. e. i Jesuitenes Kirke i Meksiko i over en time den hl. kommunion meddelt. I den natlige tilbedelse i en annen kirke i anledning av en festdag deltok mere enn tusen menn av alle klasser og stender. Ingen kirke hadde han besøkt uten han fant noen folk som bad foran Alterets hellige Sakrament. En av de største vanskeligheter i det religiøse livs gjenopbyggelse er det absolutt utilstrekkelige antall prester, som på regjeringens ordre er blitt innskrenket. To millioner katolikker har i erkebispedømmet Meksiko bare 800 prester.

— I nr. 27 av «St. Olav» d. a. meldte vi at det i Staten Vera Cruz var utstedt en lov ifølge hvilken der

bare skulde være en prest på hver 100.000 troende. Denne urimelige fordring har ikke bare opprørt hele staten Vera Cruz, men også selve Meksikos hovedstad. Kirkefiendenes mening, at det mot guvernøren av Vera Cruz, Adalberto Tejeda, forøvede attentat var utgått fra katolikkene som hevn for hans kirkefiendtlighet, har vist sig blottet for enhver grunn. De arresterte måtte settes på fri fot igjen. Grundige undersøkelser har vist at attentatmannen ikke i det hele tatt var katolikk, men sekretær i Vera Cruz' anti-klerikale forbund. Allikevel blir den kirkefiendtlige lovgivning stående ved kraft. Man fortsetter med å sette i brand kirker som gjelder som virkelige kunstmonumenter, og det er under de største ofre at katolikkene kan bevare dem fra fullkommen ødeleggelse. — Ryktet om at biskopen av Vera Cruz skulde ha godkjent den nye lovgivning i staten Vera Cruz dementeres meget energisk av biskopen selv. Han brennemerker lovgivningen som en uhørt grusomhet og tyrannisk urettferdighet.

Slottet i Madrid.

De spanske jesuiters kulturelle betydning.

Efter at den første og heftigste storm mot jesuitene i Spania fra kommunistenes og socialistenes side har lagt sig har de katolske «Undervisnings-venners Forbund» utgitt et minneskrift om de spanske jesuiters kulturelle arbeide. Deri påpekes hvordan de har øvet innflytelse over hele folkegrupper til deres beste. Fremforalt har de gitt gratis undervisning til arbeiderbarn. I det katolske håndverks- og industri-institutt i Madrid har de gitt gratis undervisning til over 5000 arbeidere, i Burgos og i Bilbao har de latt opføre en

masse billige arbeiderboliger. I Madrid holder de et stort skolepatronat, hvor mere enn 400.000 arbeider-sønner er blitt undervist. På gratis-skolene i Chamartin de la Rosa undervises det 300 arbeiderbarn, i Valladolid mere enn 400, over 500 i Valencia og ca. 10.000 i Barcelona o. s. v. I Madrids arbeiderkvarterer har de utdelt mere enn 100.000 måltider til de nødlidende, i mange av Spanias byer har de viet sig til sosialt arbeide, stiftet forsikringsselskap, og på hvert sosialt område innlagt sig store fortjenester. De spanske je-

suiten har på en glimrende måte vært delaktig i kulturrens utbredelse. I det katolske institutt for håndverk og kunst er det blitt utdannet en stor rekke av elektromekanikere, som både i Europa og Amerika er meget høit anskrevet, og som inntar viktige stillinger i industrien. En Perez del Pulgar har verdensry. På universitetet i Deusto og på det pavelige universitet i Comillas er en rekke anerkjente lærere ansatt, fremforalt Pujuila, lederen for det biologiske laboratorium, og Pater Palmés, det psykologiske laboratoriums leder. Observatoriet for jordrystelser, Tortosa, er berømt over hele verden. Meget kjent er også jordskjelv-forskeren Pater Navarro Newman. Navn som Pater Vines, Agué, Faura de Rodés fra La Habana- og Manilla-observatoriene, har gjort Spanias navn berømt. Ved deres forutsigelser om stormer er mange store ulykker forebygget. Marinen benytter dem meget. Som forskere må ennu nevnes Pater Garcia Villada, forfatteren til den beste spanske Kirkehistorie som inntil nu er skrevet. Olstrain er berømt for sin historie om Jesuiterordenen i Spania. En hel rekke bibliografiske verker er forfattet av jesuittene. Ved siden av kjente teologer står det sprogforskere, og forskere på det etnologiske område. I den lærde verden blir de fire av jesuittene utgitte tidsskrifter satt meget høit. Disse fire er: «*Razón y Fé*» (som allerede omfatter mere enn 40 bind), «*Estudios Eclesiasticos*», som er meget utbredt i biblioteker rundt om i Europa og Amerika, «*Iberica*» og «*Anales del I. C. A. L.*», som beskjeftiger sig med elektrotekniske studier.

Den Hl. Messe i 12.480 fots høide.

I den høieste tilfluktshytte i Montblanc-rekken, i en høide av omtrent 2½ engelske mil, er den Hl. Messe blitt lest av Abbé Folliet, ledsaget av 20 øvede alpinister. Man antar at dette er den største høide i hvilken den Hl. Messe nogensinne er blitt lest.

Ifjor i august blev det feiret høimesse på Mt. Vignemale i 10.817 fots høide. I sommer blev det holdt messe ved et alter av is og stener på toppen av Mt. Perdu i Pyreneene, 10.894 fot over havflaten.

Fredsgudstjeneste.

I anledning av det franske ministerbesøk i Berlin er det efter anmodning av Biskopen av Berlin, Mgr. Dr. Schreiber, blitt feiret en høitidelig freds-gudstjeneste. Efter Evangeliet holdt sjelesørgeren for de franske katolikker i Berlin, Pater Delorme O. P., en fransk preken. I sin preken fremhevet han vår tros alt forbindende kjærlighet, som i sann katolisitet omfatter alle mennesker. Under messen blev den hl. kommunion meddelt

av Pater Delorme og Sogneprest Hinz, som symbol på den tysk-franske forståelse i kristelig ånd. Den imponerende gudstjeneste avsluttedes med en fellesbønn om fred. På samme tid blev det i Notre Dame i Paris feiret en freds-messe på samme måte og i samme hensikt.

Den internasjonale eukaristiske kongress i Dublin.

«Osservatore Romano» bringer nogen interessante detaljer angående den eukaristiske kongress som sommeren 1932 skal holdes i Dublin. Den 26. juni vil den store eukaristiske prosesjon finne sted. Deri vil mere enn 1 million mennesker med omtrent 500 prester delta. Det vil ta ca. 5 timer før prosesjonen er passert. Monstransen vil i prosesjonen føres på en triumfvogn, da avstanden fra Fønixparken til O'Connellbroen, hvor velsignelsen skal meddeles, er for stor til at den kan bæres hele veien. På triumfvognen vil det plasseres en bedeskammel som kardinal-legaten kan knele på, idet han med begge hender holder monstransen. Triumfvognen trekkes av studenter og ledsages av Irlands mest fremstående personer. Bare fra de Forenede Stater vil elleve biskoper delta i festlighetene.

Katolisismen i Syd-Afrika.

De siste statistikker viser at det i de siste år årlig er blitt optatt 1000 europeere i den katolske Kirke i Syd-Afrika og de i kirkelig henseende dertil hørende distrikter. Det er gjennomsnittlig omtrent 1 konversjon på 1800 europeere i Syd-Afrika. Samme statistikk viser at antallet av konvertitter i England i samme periode var gjennomsnittlig omtrent 1 på 3600.

Prinsen av Wales i Lourdes.

Fra Biarritz har Prinsen av Wales nylig med flyvemaskin avlagt en lynvisitt i Lourdes, hvor der var et stort engelsk pilegrimstog. H. K. H. ankom like før sakramentsprosesjonen og sykevelsignelsen som han bivånet stående foran døren til Rosenkranskirken. Tiltross for det øsende regnvær blev han stående å se på den imponerende ceremoni, og under velsignelsen med Altrets sakrament knelte han som alle andre ned i sølen. Etterpå besøkte han grotten ledsaget av noen sykebærere. Han avla også et besøk i det medisinske byrå, hvor han blev mottatt av Dr. Sherry, som forklarte ham byråets virke- og fremgangsmåte. Han var meget interessert i de engelske pilegrimmer, spurte efter de syke og sendte dem sine hilsener, idet han beklaget at han ikke personlig kunde besøke dem på grunn av at aeroplanet ventet på ham for å føre ham videre til London.